

fotografiile lui Eminescu și Edgar Poe, pe care îi socotea ca pe unii din «cei mai adânci gânditori în domeniul poeziei»¹.

Una din poeziile lui Eminescu care s-a bucurat de multe traduceri în bulgărește a fost *Împărat și proletar*. După traducerea în proză, semnată de cunoscutul fruntaș socialist K. r. R a k o v s k i², au urmat traduceri ale lui H. r. K a p i t a n o v, B o r i s K o l e v, I o r d a n S t r a t i e v, I v a n R a d o e v și P i r i n B o i a g i e v, așa cum se va vedea mai jos.

În anii de frământări ai războaielor balcanice și ai primului război mondial nu găsim, firește, nici un fel de traduceri din românește. Ele reapar mai târziu, fiind datorite acelor poeți bulgari care cunoșteau limba română.

În 1923 o revistă literară din Bazargic (azi Tolbuhin) publica o broșură de câteva pagini intitulată *Album liric*, semnată de poetul dobrogean H. r. i s t o A b a d o n. Alături de poeziile autorului, găsim și trei încercări de traduceri din poezia românească: *De ce nu vii?* de M. Eminescu, o romanță a lui Victor Eftimiu și sonetul lui Panait Cerna *După furtună*. Sînt traduceri făcute cuvînt cu cuvînt, fără ritm și rimă, fără nici o indicație asupra metrelor originale, dar ele arată că tălmăcirea poeziei românești reintrase în preocupările poetilor bulgari³.

Cu trei ani mai înainte apăruse a doua traducere din proza lui Eminescu (după *Sărmanul Dionis* (fragment) publicat în 1905 în Българска Сбирка). În 1920 revista bulgară «Филигран» (nr. 3, p. 28) publica nuvela *La aniversară* (На имен ден)⁴, care apare apoi și în ziarul «Женско Огледало» (anul III, 1925, nr. 148, p. 3). Între timp, ea cunoscuse o traducere corectă și cursivă datorită lui H. r. K a p i t a n o v, care o publică în revista «Развигор» (Sofia, 1923). Bun cunosător al limbii române, mai târziu student al Universității din București și autor al unor lucrări istorice, Kapitanov a dat în perioada dintre cele două războaie mondiale mai multe traduceri din poeziile lui Eminescu. Astfel, în același an, 1923, impresionat de puterea poeziei eminesciene, Kapitanov traduce în proză, corect, în revista «Факел» (nr. 1, p. 15), din Bazargic, strofele 29–32 din *Împărat și proletar*.

La Constanța apărea în această vreme revista «Просветително Ехо», condusă de Dr. V. P e t r o v. Sub semnătura sa apare, în traducere bulgară, articolul lui Vlahuță, M. Eminescu. *Poezii postume* (М. Еминеску. *Посмъртните му стихотворения*)⁵. Același Petrov publică apoi în revista dobrogeană «Факел» un fragment din *Sărmanul Dionis*⁶. Traducerea lui Petrov, în ciuda cîtorva inadvertențe, este reușită.

În revista «Поле» au apărut în 1927 o serie de noi traduceri din Eminescu. Astfel, H. r. K a p i t a n o v publică poezia *Și dacă ramuri* (Клонете почукват)⁷. Ea s-a retipărit apoi în revista «Сребристия бряг», versiunea bulgară a revistei

¹ Cf. A. I. Iordan, *op. cit.*, p. 1133. Revista «Литературен глас» îl considera pe Eminescu «cel mai reprezentativ geniu al popoarelor balcanice». Vezi C. Crișan și D. Copilîn, *Eminescu în conștiința lumii*, în «Tribuna» din 11 iunie 1964.

² *Ibidem*, p. 1134.

³ Nici încercările de mai târziu ale lui Abadon nu au dat rezultate mai bune. De exemplu, traducerea poeziei *La steaua*, în «Възраждане», Sofia, 1930.

⁴ Traducerea este semnată de Jiva Peeva.

⁵ Publicat în «Semănătorul» (1902). Revista bulgară l-a tipărit în nr. 2, 1923, p. 34–35. Cf. A. I. Iordan, *op. cit.*, p. 1135.

⁶ «Факел», 1928, nr. 5–6, p. 78–81 și nr. 7, p. 108.

⁷ «Поле», 1927, nr. 2 p. 21.